Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
RIMVYDAS NORKUS
esitatud 8. mail 2025 [1]

Liidetud kohtuasjad C-72/24 [Keladis I] ja C-73/24 [Keladis II] [i]

HF (C-72/24)
WI (C-73/24)
versus
Anexartiti Archi Dimosion Esodon

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Dioikitiko Protodikeio Thessalonikis (Thessaloníki esimese astme halduskohus, Kreeka))

Eelotsusetaotlus – Tolliliit – Määrus (EMÜ) nr 2913/92 – Ühenduse tolliseadustik – Määrus (EL) nr 952/2013 – Liidu tolliseadustik – Kauba import – Toodete impordi madalama hinnaga kajastamises seisnev pettus – Tolliväärtuse kindlaksmääramise alternatiivsed meetodid – Halduspraktika, mille puhul kasutatakse „minimaalset aktsepteeritavat hinda tolliväärtuse kindlaksmääramisel“

I. Sissejuhatus

1. Käesolevate eelotsusetaotlustega, mille on esitanud Dioikitiko Protodikeio Thessalonikis (Thessaloníki esimese astme halduskohus, Kreeka) ELTL artikli 267 alusel, palutakse tõlgendada liidu tolli- ja kaubandusvaldkonna norme, sh sätteid, millega rakendatakse üldist tolli- ja kaubanduskokkulepet (GATT).

2. Need taotlused on esitatud kohtuvaidluste raames, mille pooled on ühelt poolt füüsiline isik HF, kellele kuulub tekstiilitoodete kauplus Grevenás (Kreeka), ja füüsiline isik WI, kes on importiva ettevõtja töötaja, ning teiselt poolt Anexartiti Archi Dimosion Esodon (sõltumatu riiklik maksuamet, Kreeka) (edaspidi „AADE“) ning mis puudutab mitut maksuotsust, millega kohaldati tagantjärele käibemaksu Türgist pärit tekstiilitoodete importimise tehingute suhtes. Nende maksuotsustega määrati HF-ile ja WI-le, keda peetakse seotuks salakaubaveoga, suurendatud maks nii toime pandud süütegude eest. HF ja WI paluvad oma kaebustega need maksuotsused tühistada, seades eelkõige kahtluse alla meetodi, mille abil toll asjaomase kauba tolliväärtuse arvutas ja mis seisneb peamiselt teatavate statistiliste andmete kasutamises.

[1] Algkeel: prantsuse.

[i] Käesoleval kohtuasjal on väljamõeldud nimi. See ei vasta ühegi menetlusosalise tegelikule nimele.

3. Küsimus, kas nende statistiliste andmete kasutamine tolliväärtuse kindlaks määramiseks on liidu õigusega kooskõlas, ongi keskne õiguslik küsimus, mis neis liidetud kohtuasjades on tekkinud.[2] Seepärast keskendun oma ettepanekus Euroopa Kohtu palvel sellele küsimusele. Ehkki olemasolev kohtupraktika pakub juba teatavaid pidepunkte, on minu hinnangul Euroopa Kohtu tõlgendus õiguskindluse huvides vajalik, seda enam, et vastusel, mis tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtule anda, võib olla rahalisi tagajärgi nii asjaomastele isikutele kui ka liidu eelarvele. Niisugune tõlgendus peaks ka tagama selle, et liikmesriikide asutused kohaldavad tolliväärtuse kindlaksmääramise meetodeid ühetaoliselt.[3]

II. Õiguslik raamistik

A. Rahvusvaheline õigus

4. Käesolevates kohtuasjades on asjakohane 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe VII artikli rakendamise lepingu[4] artikli 7 lõike 2 punkt f.

B. Liidu õigus

5. Käesolevates kohtuasjades on asjakohased direktiivi 2006/112/EÜ[5] artikkel 85, ühenduse tolliseadustiku[6] artiklid 29–31, määruse (EMÜ) nr 2454/93[7] artiklid 152 ja 181*a* ja lisa 23, liidu tolliseadustiku[8] artiklid 70, 71 ja 74 ning rakendusmääruse (EL) 2015/2447[9] artiklid 140, 142 ja 144.

C. Kreeka õigus

6. Seadus nr 2960/2001 riigi tolliseadustiku kohta (Nomos 2960/2001, Ethnikos teloneiakos kodikas (*FEK A*' 265, edaspidi „Kreeka tolliseadustik")) artikli 29 lõigetes 1 ja 6 on nähtud ette:

„1. Tollivõlg on füüsilisel või juriidilisel isikul tolli ees olev kohustus tasuda kõik tollimaksud, lõivud, sh käibemaks ning muud riigi kehtestatud maksud ja lõivud, mis tuleb kaubalt tasuda ja mida kauba suhtes kohaldatakse vastavalt asjassepuutuvatele sätetele.

[2] Tegemist on õigusteoorias käsitletud teemaga. D'Angelo, G., „Customs valuation adjustment in recent CJEU case law", *Aspects of customs control in selected EU member States*, Bologna University Press, Bologna 2023, lk 172; autor märgib, et Euroopa Kohus kaldub lubama teatavatel asjaoludel kasutada statistilise väärtuse meetodit, mis võimaldab Euroopa Komisjonil deklareeritud tolliväärtusi korrigeerida, et nõuda liikmesriikidelt sisse traditsioonilised liidu eelarvesse laekuvad omavahendid. Ei ole siiski selge, kas ja millistel tingimustel võib liikmesriigi toll varu- (*fall-back*) meetodi raames kasutada statistilise väärtuse meetodit, et importija deklareeritud tolliväärtust korrigeerida.

[3] Lyons, T., *EU Customs Law*, 3. trükk, Oxford University Press, Oxford 2018, lk 160; autor märgib, et nende meetodite eesmärk ise on tagada tolliliidu reeglite ühetaoline kohaldamine.

[4] 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe VII artikli rakendamise leping (EÜT 1994, L 336, lk 119).

[5] Nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiiv, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi (ELT 2006, L 347, lk 1).

[6] Nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määrus (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT 1992, L 302, lk 1; ELT eriväljaanne 02/04, lk 307), edaspidi „ühenduse tolliseadustik".

[7] Komisjoni 2. juuli 1993. aasta määrus (EMÜ) nr 2454/93, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EMÜ) nr 2913/92 rakendussätted (EÜT 1993, L 253, lk 1; ELT eriväljaanne 02/06, lk 3) (muudetud komisjoni 8. jaanuari 1999. aasta määrusega (EÜ) nr 46/1999 (EÜT 1999, L 10, lk 1), edaspidi „ühenduse tolliseadustiku rakendusmäärus".

[8] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT 2013, L 269, lk 1), edaspidi „liidu tolliseadustik".

[9] Komisjoni 24. novembri 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/2447, millega nähakse ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013 (millega kehtestatakse liidu tolliseadustik) teatavate sätete üksikasjalikud rakenduseeskirjad (ELT 2015, L 343, lk 558), edaspidi „liidu tolliseadustiku rakendusmäärus".

[…]

6. Tollivõla puhul on võlgnik deklarant, isik, kelle eest aktsiisi- ja muude maksude deklaratsioon on esitatud, ning iga muu isik, kellel on tekkinud tollivõla tasumise kohustus tollialaste õigusaktide sätete alusel […].“

7. Kreeka tolliseadustiku artikli 33 lõikes 1 on nähtud ette:

„Pärast kauba esitamist tollile peab selle kauba omanik või omaniku seadusjärgne esindaja kehtivaid õigusakte arvesse võttes esitama deklaratsiooni kauba suunamiseks tolliprotseduurile või sellele mõne muu tollikäitlusviisi määramiseks ühenduse õiguse erisätete kohaselt.“

8. Selle seadustiku artiklis 155 on sätestatud:

„1. Salakaubavedu on:

[…]

b) iga tegevus, mille eesmärk on jätta Kreeka riik või Euroopa Liit ilma tollimaksudest, lõivudest või ükskõik missugustest rahalistest tasudest, mida neile tuleb maksta seoses imporditud või eksporditud kaubaga, sh juhul, kui need nõutakse sisse muul hetkel või viisil, kui seaduses on ette nähtud. Käesolevas lõikes nimetatud süüteo korral nõutakse selle toimepanijatelt sisse maks, mida on suurendatud käesoleva seadustiku kohaselt, ja seda ka juhul, kui pädevad asutused peaksid leidma, et ei esine salakaubaveo niisugust koosseisu, mille puhul alustatakse kriminaalmenetlust.

2. Salakaubaveoks loetakse:

[…]

g) imporditud kauba ost, müük ja valdamine või tarbimisse lubamine viisil, mis vastab salakaubaveo koosseisule;

[…];

i) imporditud või eksporditud kauba madalama või kõrgema hinnaga kajastamine, kui selle tagajärjel jäävad laekumata tollimaksud, lõivud või muud rahalised tasud (punkt i seaduse 3583/2007 artikli 1 lõikega 60 asendatud redaktsioonis).

[…]“

9. Seaduses nr 2859/2000 käibemaksuseadustiku kohta (Nomos 2859/2000 – Kyrosi Kodika Forou Prostithemenis Axias; *FEK A*’ 248/7.11.2000, edaspidi „käibemaksuseadustik“) artikli 35 lõikes 3 on sätestatud:

„3. Kauba importimisel on käibemaksukohustuslane isik, kes vastavalt tollialaste õigusaktide sätetele loetakse imporditud kauba omanikuks.“

III. Vaidluse taust, põhikohtuasjad ja eelotsuse küsimused

A. Kohtuasi C-72/24 (Keladis I)

10. HF importis 2014. aastal oma äritegevuse raames Kreekasse tekstiilitooteid Türgist.

11. Tollideklaratsioonid esitati tollile lihtsustatud deklaratsiooni esitamise korra kohaselt, mis on ette nähtud ühenduse tolliseadustiku artiklis 81, milles on sätestatud, et toll võib deklarandi taotluse korral nõustuda, et imporditollimaks tasutakse kogu saadetiselt, võttes aluseks kõrgeima imporditollimaksumääraga maksustatava kauba tariifse klassifikatsiooni.

12. EÜ-Türgi assotsiatsiooninõukogu 22. detsembri 1995. aasta otsuse nr 1/95 tolliliidu lõppetapi rakendamise kohta (96/142/EÜ) (ELT 1996, L 35, lk 1) kohaselt ei võeta Türgist pärinevatelt kaupadelt tollimaksu. Importijast äriühingu deklareeritud kauba suhtes kohaldati seega ainult käibemaksu, võttes maksustatavaks väärtuseks tolliväärtuse, mille see äriühing oli märkinud esitatud impordideklaratsioonidesse.

13. Pärast seda, kui toll oli saanud kaebuse imporditud toodete tegelikust hinnast madalama hinnaga kajastamise kohta, viis ta 2016. aastal läbi raamatupidamisarvestuse auditi, mille tulemusel ilmnesid põhjendatud kaudsed tõendid selle kohta, et mitmes tollideklaratsioonis märgitud tolliväärtus on väär ja et nendes deklaratsioonides märgitud kaubasaaja ei olnud selle kauba tegelik omanik.

14. Kahtluste tõttu kontrollis toll 14. detsembril 2016 vabastusjärgselt kõiki tollideklaratsioone, mille tulemusena järeldas ta, et eksisteerib salakaubaveoahel, mille raames oli esitatud 289 vale impordideklaratsiooni. Sellega seoses leidis toll, et mainitud salakaubaveoahelas deklareeriti keerukat pettusmehhanismi kasutades kaubanduslikult jätkusuutlikest miinimumväärtustest märkimisväärselt madalamaid tolliväärtusi.

15. Tolli märkis siiski, et kuna kaupa ei ole vabastusjärgselt võimalik füüsiliselt kontrollida ja kuna vastavatel arvetel on seda kirjeldatud üldiselt, ei saa tegemist olla tegelike hindadega, mida selle kauba eest Türgi tarnijatele maksti.

16. Nendel asjaoludel määras toll kõnesoleva kauba tolliväärtuse alusena kindlaks minimaalse aktsepteeritava hinna (*lowest acceptable price*), kasutades riskide hindamise vahendit, mis põhineb liidu tasandi andmetel ja mille on välja töötanud Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF).

17. Selle meetodi kohaselt arvutatakse kõigepealt „keskmine korrigeeritud hind“ (*cleaned average price*), mida nimetatakse ka „õiglaseks hinnaks“ (*fair price* või *fair value*). Keskmised korrigeeritud hinnad arvutatakse asjaomaste Türgist pärit toodete igakuiste impordihindade põhjal, mis saadakse COMEXT-ist – Eurostati hallatavate kaupade rahvusvahelise kaubanduse üksikasjaliku statistika viitandmebaasist. Tegemist on statistiliste hinnangutega turustatavate toodete hindadele, mis arvutatakse andmete põhjal, mille puhul on välja jäetud äärmuslikud hinnad.

18. Lõpuks arvutatakse väärtus, mis vastab 50 protsendile keskmisest korrigeeritud hinnast ja kujutab endast „minimaalset aktsepteerivat hinda“. Minimaalset aktsepteeritavat hinda, mida väljendatakse ka kilohinnana, kasutatakse riskiprofiili või -lävendina, mis võimaldab liikmesriigi tollil tuvastada importimisel deklareeritud eriti madalad väärtused ja seega impordi, mille puhul on suur madalama hinnaga kajastamise oht.

19. Nimelt on kõikide liikmesriikide tolli käsutuses suhtlemissüsteem, milleks on pettusevastane infosüsteem (AFIS – *Anti Fraud Information System*), milles osaleb ka OLAF. Selle süsteemi vahendusel ja kasutades konkreetsemalt automaatse seire vahendit (*Automated Monitoring Tool*, edaspidi „AMT“), on neil võimalik madalama hinnaga kajastamise juhtumid tuvastada.

20. Käesoleva juhtumi raames tegi toll nõnda arvutatud keskmise korrigeeritud hinna põhjal kindlaks „ühikuhinna“ ühenduse tolliseadustiku artikli 30 lõike 2 punkti c tähenduses. Ta põhjendas seda valikut nii, et võttes arvesse toodete puudulikku kirjeldust tollideklaratsioonidega kaasas olevatel arvetel, ei olnud tal võimalik lähtuda esiteks kõnesolevate tahtlikult madalama hinnaga kajastatud toodete fiktiivsest tehinguväärtusest ja teiseks identsete või sarnaste toodete tehinguväärtusest. Ka ei olnud tollil võimalik kõnesolevat kaupa vabastusjärgselt füüsiliselt kontrollida, sest kaupa ei olnud kinni peetud.

21. Toll märgib sellega seoses, et ükski oletatavas salakaubaveoahelas osalejatest ei ole esitanud oma selgitustes teavet, mis võimaldaks asuda seisukohale, et valitud tolliväärtused olid palju kõrgemad kui tegelikult tasutud hinnad.

22. Toll tuvastas seega, et käibemaksusumma, mille maksmisest oli pettusega kõrvale hoitud, ulatus kogu selle kauba puhul, mis oli selle salakaubaveoahela tõttu deklareeritud pettuslikult, 6 211 300,18 euroni.

23. Mis puudutab HF-i osalust selles salakaubaahelas, siis tema valduses oli 2014. aastal kaup, mille puhul deklareeriti vale tolliväärtus, ja ta on seega riigisisese õiguse kohaselt kohustatud tasuma käibemaksu, mille maksmisest sellelt kaubalt oli kõrvale hoitud.

24. HF esitas nende maksuotsuste peale kaebuse Dioikitiko Protodikeio Thessalonikisele (Thessaloníki esimese astme halduskohus), kes on eelotsusetaotluse esitanud kohus. Ta väitis, et kauba tolliväärtuse kindlaksmääramine keskmiste korrigeeritud hindade põhjal on õigusvastane, sest sellist hinda kui statistilisi andmeid impordihindade kohta saab kasutada ainult selleks, et seada deklareeritud väärtus kahtluse alla, kuid need ei saa kujutada endast tolliväärtuse kindlaksmääramise meetodit. Ta leiab ka, et ta on salakaubaveo süüteo toimepanemise süüdistuses Trimeles Plimmeleiodikeio Grevenoni (Grevéna kriminaalkohus kolmeliikmelises koosseisus, Kreeka) otsusega lõplikult õigeks mõistetud.

25. Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab kõigepealt, et Trimeles Plimmeleiodikeio Grevenoni (Grevéna kriminaalkohus kolmeliikmelises koosseisus) jõustunud õigeksmõistev kohtuotsus on talle siduv üksnes niivõrd, kuivõrd maksuotsustega on HF-i kohustatud tasuma suurendatud tollimaksu, mis tuleks tühistada. Ta on aga seisukohal, et HF on seevastu kohustatud tasuma impordikäibemaksu, millest kõrvale hoiti.

26. Dioikitiko Protodikeio Thessalonikis (Thessaloníki esimese astme halduskohus) kahtleb, kas lävendhindade kasutamine tolliväärtuse kindlaks määramiseks on liidu õigusega kooskõlas. Ta otsustas seega menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas statistilised väärtused, millele viidatakse kui „lävendhinnale“ (*threshold values*) või „õiglasele hinnale“ (*fair prices*) – mis põhinevad Eurostati COMEXT-i statistilisel andmebaasil, mis saadakse OLAF-i pettusevastasest infosüsteemist (AFIS – *Anti Fraud Information System*), mille rakendus Automated Monitoring Tool (AMT) on, ja mis on liikmesriigi tollile vastavate elektrooniliste süsteemide kaudu kättesaadavad – vastavad [Euroopa Kohtu] 9. juuni 2022. aasta kohtuotsusest FAWKES (C-187/21[, EU:C:2022:458])

tulenevale tingimusele, et need andmed peavad olema kättesaadavad kõigile ettevõtjatele? Kas need andmed on üksnes koondandmed tähenduses, mis tuleneb [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. mai 2009. aasta määrusest (EÜ) nr 471/2009, mis käsitleb ühenduse statistikat väliskaubanduse kohta kolmandate riikidega ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1172/95 (ELT 2009, L 152, lk 23)] ja [komisjoni 9. veebruari 2010. aasta määrusest (EL) nr 113/2010, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 471/2009 (mis käsitleb ühenduse statistikat väliskaubanduse kohta kolmandate riikidega) seoses kaubavahetusandmete katvuse ja andmete määratlemisega ning kaubavahetusstatistika koostamisega ettevõtte tunnuste ja arve esitamise vääringu järgi ning seoses erikaupade või -liikumistega (ELT 2010, L 37, lk 1)] ning mis kehtisid vaidlusaluste faktiliste asjaolude asetleidmise ajal?

2. Kas vabastusjärgse kontrolli kontekstis, juhul kui imporditud kaupa ei ole võimalik füüsiliselt kontrollida, võib liikmesriigi toll kasutada COMEXT-i andmebaasi statistilisi väärtusi – eeldusel, et need on üldiselt kättesaadavad ega ei sisalda ainult koondandmeid – üksnes alusena oma põhjendatud kahtlusele selle suhtes, kas deklaratsioonis märgitud väärtus on turuväärtus, st selle kauba eest tegelikult makstud või makstav summa, või ka selleks, et määrata viidatud alusel kindlaks selle kauba tolliväärtus [ühenduse tolliseadustiku] artikli 30 lõike 2 punktis c – või [liidu tolliseadustiku] artikli 7[4] lõike 2 punktis c – sätestatud alternatiivse meetodi kohaselt, mida nimetatakse tuletatud väärtuse meetodiks, või vajadusel mõne muu alternatiivse meetodi kohaselt? Kuidas mõjutab vastust sellele küsimusele asjaolu, et ei saa kindlaks teha, kas need statistilised väärtused puudutavad identset või sarnast kaupa, millega on tehtud tehingud samal või enam-vähem samal ajal [ühenduse tolliseadustiku rakendusmääruse] artikli 152 lõike 1 tähenduses?

3. Kas konkreetse imporditud kauba tolliväärtuse kindlaks määramiseks kõnealuste statistiliste väärtuste kasutamine, mis on samaväärne miinimumhindade kohaldamisega, on igal juhul kooskõlas kohustustega, mis tulenevad Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) lepingust tolliväärtuse määramise kohta, mida nimetatakse ka 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduslepingu VII artikli rakendamise lepinguks, mille osaline Euroopa Liit on, arvestades asjaolu, et viidatud lepingus on miinimumhindade kasutamine sõnaselgelt keelatud?

4. Seoses eelmise küsimusega: kas reservatsioon 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe VII artikli rakendamise lepingu põhimõtete ja üldsätete kasuks, mis on [ühenduse tolliseadustiku] artikli 31 lõikes 1 ette nähtud seoses tolliväärtuse kindlaksmääramise varu- (*fall-back*) meetodi kohaldamisega, ning vastavalt sama artikli lõikes 2 ette nähtud miinimumväärtuste kohaldamise välistamine, (mida [liidu tolliseadustiku] artikli 74 lõike 3 vastav säte ei sisalda) on kohaldatavad üksnes siis, kui kasutatakse viidatud meetodit, või on need kohaldatavad kõigi tolliväärtuse kindlaksmääramise alternatiivsete meetodite puhul?

5. Kas juhul, kui tuvastatakse, et impordi puhul on kasutatud lihtsustatud klassifitseerimist [ühenduse tolliseadustiku] artikli 81 (muudetuna [liidu tolliseadustiku] artikkel 177) tähenduses, on võimalik kohaldada [ühenduse tolliseadustiku] artikli 30 lõike 2 punktis c (mis vastab [liidu tolliseadustiku] artikli 70 lõike 2 punktile c) sätestatud alternatiivset meetodit, sõltumata samas deklaratsioonis sama TARIC-koodiga deklareeritud kauba heterogeensusest ja seega selle tariifse klassifikatsiooni kaubakoodiga hõlmamata kauba fiktiivsest väärtusest?

6. Viimasena, sõltumata eelnevatest küsimustest: kas Kreeka seaduse sätted, millega on reguleeritud nende isikute kindlakstegemine, kes on impordil käibemaksukohustuslased, on [liidu] õiguse nõudeid arvestades piisavalt selged osas, milles käibemaksukohustuslasena on määratletud „isik, keda loetakse imporditud kauba omanikuks“?“

B. Kohtuasi C-73/24 (Keladis II)

27. Eelotsusetaotluse faktilised asjaolud ja põhistus kohtuasjas C-73/24 (Keladis II) on analoogsed eelotsusetaotluse faktiliste asjaolude ja põhistusega kohtuasjas C-72/24 (Keladis I), välja arvatud see, et esiteks on WI Türgi päritolu tekstiilitoodete hulgikaubandusega tegeleva ettevõtja töötaja ja arvatakse, et ta oli salakaubaveoahelast teadlik, sest tema kanda oli suur osa selle ettevõtja juhtimisest, ning teiseks esitati kõnesolevad tollideklaratsioonid ajavahemikus 2014. aasta märtsist kuni 2016. aasta detsembrini.

28. Nendel asjaoludel otsustas Dioikitiko Protodikeio Thessalonikis (Thessaloníki esimese astme halduskohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused, mis on sõnastatud analoogselt eelotsuse küsimustega kohtuasjas C-72/24 (Keladis I):

„1. Kas juhul, kui esineb põhjendatud kahtlus seoses sellega, kas imporditud kauba tollis deklareeritud väärtus on kauba tehinguväärtus, kuid vabastusjärgse kontrolli käigus on võimatu kindlaks määrata tehinguväärtust [ühenduse tolliseadustiku] artikli 30 lõike 2 punktides a ja b […] ja [liidu tolliseadustiku] artikli 74 lõike 2 punktides a ja b sätestatud meetodite (identse või sarnase kauba tehinguväärtus) alusel, kuna esiteks on kaup jäänud kinni pidamata ja seega on võimatu kaupa füüsiliselt kontrollida, ning teiseks on kauba kirjeldus impordideklaratsiooniga kaasas olevates dokumentides üldsõnaline ja ebatäpne, on [ühenduse tolliseadustiku] artikli 30 lõike 2 punktiga c ja [liidu tolliseadustiku] artikli 74 lõike 2 punktiga c kooskõlas halduspraktika, mille kohaselt kasutatakse nendes sätetes ette nähtud tuletatud väärtuse meetodit“ kohaldades kauba tehinguväärtuse määramise alusena nn „lävendhindu“, mis on määratletud programmi (AFIS) automatiseeritud jälgimise programmis (AMT) ning mis määratakse statistiliste meetoditega?

2. Kui esimesele küsimusele vastatakse eitavalt: kas on lubatud kasutada eespool viidatud „lävendhindu“, kohaldades ükskõik millist muudest meetoditest, mis on ette nähtud [ühenduse tolliseadustiku] artiklites 30 ja 31 ning [liidu tolliseadustiku] artikli 74 lõigetes 1–3? Milline on vastus siis, kui eelkõige võtta arvesse esiteks mõistlikku paindlikkust [ühenduse tolliseadustiku] artikli 31 ja [liidu tolliseadustiku] artikli 74 lõike 3 kohase varu- (*fall-back*) meetodi kohaldamisel, ja teiseks sõnaselget keeldu määrata tolliväärtus kindlaks minimaalse tolliväärtuse alusel, mis on ette nähtud sama varu- (*fall-back*) meetodi puhul ([ühenduse tolliseadustiku] artikli 31 lõike 2 punkt f ja [liidu tolliseadustiku rakendusmääruse] artikli 144 lõike 2 punkt f) raames?

3. Kui mõlemale eelnevale küsimusele vastatakse eitavalt: kas liidu õigusega on lubatud jätta importijalt sisse nõudmata käibemaks, millest on kõrvale hoitud, kui hiljem avastatakse, et ta on kaupa (süstemaatiliselt) importinud madalama hinnaga, kui hinnad, mis on määratud kindlaks kaubanduslikult jätkusuutlike miinimumhindadena, juhul kui tollil ei ole vabastusjärgse kontrolli ajal võimalik määrata imporditud kauba tolliväärtust, kasutades üht neist meetoditest, mis on ette nähtud [ühenduse tolliseadustiku] artiklites 30 ja 31 ja [liidu tolliseadustiku] artikli 74 lõigetes 1–3, või on sellisel juhul viimase võimalusena lubatud käibemaks sisse nõuda aktsepteeritavate statistiliselt määratud miinimumhindade alusel,

millega on varem nõustutud juhul, kui komisjon on esitanud omavahendite laekumata jäämise etteheite liikmesriigile, kes on jätnud asjakohase tollikontrolli tegemata (vt 8. märtsi 2022. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Ühendkuningriik, C-213/19, EU:C:2022:167)?

4. Juhul kui teisele või kolmandale eelnevale küsimusele vastatakse jaatavalt: kas statistiliselt määratud miinimumhindades peab kajastuma import, mis toimus kontrollitud impordiga samal või enam-vähem samal ajal, ning milline on sellisel juhul pikim lubatav ajavahemik statistilise tulemuse saamiseks kasutatud impordi ja kontrollitava impordi vahel (kas analoogia alusel võib näiteks kohaldada [ühenduse tolliseadustiku rakendusmääruse] artikli 152 lõike 1 punktis b ja [liidu tolliseadustiku rakendusmääruse] artikli 142 lõikes 2 ette nähtud 90 päeva)?

5. Kui vähemalt ühele kolmest esimesest küsimusest vastatakse jaatavalt seoses „lävendhinna“ kasutamisega imporditud kauba tehinguväärtuse määramiseks: kas juhul kui impordil järgiti tollideklaratsioonide koostamise lihtsustatud korda, mis on sätestatud [ühenduse tolliseadustiku] artiklis 81 ja [liidu tolliseadustiku] artiklis 177 ja mille raames koondatakse kaup ühe tariifirubriigi alla, on suvaliste või fiktiivsete tolliväärtuste kasutamise keelu põhimõttega kooskõlas halduspraktika, mille kohaselt arvutatakse iga imporditollideklaratsiooni raames kogu imporditud kauba tolliväärtus „lävendhinna“ alusel, mis määratakse kindlaks konkreetse toote jaoks, mille tariifne klassifikatsioon on märgitud impordideklaratsioonis, kuna tolli hinnangul on talle eeskätt [liidu tolliseadustiku rakendusmääruse] artikli 222 lõike 2 punkti b alusel siduv see, kuidas importija on kaubad koondanud, või vastupidi, kas suvalise tollimaksu määramise ohu vältimiseks tuleb iga toote hind määrata selle toote enda tariifirubriigi alusel ka juhul, kui vastavat kaubakoodi ei ole impordideklaratsiooni märgitud?“

IV. Menetlused Euroopa Kohtus

29. Eelotsusetaotlused kohtuasjades C-72/24 (Keladis I) ja C-73/24(Keladis II), mis kannavad 30. novembri 2023. aasta kuupäeva, saabusid Euroopa Kohtu kantseleisse 30. jaanuaril 2024.

30. Euroopa Kohtu presidendi 25. märtsi 2024. aasta otsusega liideti kohtuasjad C-72/24 (Keladis I) ja C-73/24 (Keladis II) kirjalikuks ja suuliseks menetlemiseks ning kohtuotsuse tegemiseks.

31. Põhikohtuasja pooled, Kreeka, Hispaania, Tšehhi ja Prantsuse valitsus ning Euroopa Komisjon esitasid kirjalikud seisukohad Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikliga 23 kindlaks määratud tähtaja jooksul.

32. Kohtuistungil, mis toimus 29. jaanuaril 2025, esitasid suulised seisukohad põhikohtuasja poolte, Kreeka, Hispaania ja Tšehhi valitsuse ning komisjoni esindajad.

V. Õiguslik analüüs

A. Sissejuhatavad märkused

33. Käesolevad kohtuasjad puudutavad sisuliselt tolliväärtuse kindlaksmääramise eri meetodite kohaldatavust juhtudel, mil on madalama hinnaga kajastamise oht, kuid asjaomast kaupa ei ole enam võimalik füüsiliselt kontrollida, sest toll ei ole seda kinni pidanud. Et tegelikku tolliväärtust ei ole võimalik kindlaks määrata, võib olla asjakohane statistiliste väärtuste kasutamine, et jõuda tolliväärtusele võimalikult lähedale. Tekib seega küsimus, kas *niisugune toimimisviis on seaduslik*, mida ma käesolevas ettepanekus analüüsin kohaldatavate tollialaste õigusnormide põhjal.

34. Vajadus seda küsimust selgitada tuleneb eelkõige asjaolust, et tolliliidu toimimise vältimatu eeldus on – nagu on märkinud Euroopa Kohus – kolmandatest riikidest imporditud kauba *tolliväärtuse kindlaksmääramiseks* kasutatavate *ühetaoliste kriteeriumide* olemasolu, sest see on ainus viis tagada ühine kaubanduspoliitika.[10] Kui need kriteeriumid on ühetaolised, välditakse moonutusi, mida võivad endast kujutada mittetariifsed kaubandustõkked, ning kokkuvõttes tagatakse nii mitmepoolse kaubandussüsteemi kooskõla õigusnormidega.[11]

35. Kõigepealt tuleb märkida, et liidu tolliseadustiku artikli 286 lõike 2 ja artikli 288 lõike 2 kohaselt asendati ühenduse tolliseadustik liidu tolliseadustikuga alates 1. maist 2016. Et põhikohtuasja faktilised asjaolud kohtuasjas C-73/24 (Keladis II) leidsid aga aset enne ja pärast seda kuupäeva, tuleb esitatud küsimustele vastamiseks *tõlgendada mõlema seadustiku sätteid*. Liidu tolliseadustiku artiklid 70 ja 74, milles on sätestatud kauba tolliväärtuse kindlaksmääramist käsitlevad õigusnormid, on sisuliselt identsed ühenduse tolliseadustiku artiklites 29–31 sätestatud õigusnormidega. Seega on ühenduse tolliseadustikku käsitlev kohtupraktika põhimõtteliselt kohaldatav liidu tolliseadustiku suhtes.

36. Kooskõlas Euroopa Kohtu palvega on käesolevas ettepanekus keskendutud neljale esimesele küsimusele kohtuasjades C-72/24 (Keladis I) ja C-73/24 (Keladis II). Nagu ilmneb teabest, mis on antud nende kahe liidetud kohtuasja aluseks olevates eelotsusetaotlustes, kattuvad Euroopa Kohtule esitatud eri eelotsuse küsimused mitmes punktis ja need võib seetõttu grupeerida kolme temaatilisse rühma. Need küsimused puudutavad esiteks võimalust kasutada statistilisi väärtusi, kui tolliväärtust ei saa kindlaks määrata ühenduse tolliseadustiku artikli 29 ja liidu tolliseadustiku artikli 70 kohaselt,[12] teiseks statistiliste andmete põhjal kindlaks tehtud lävendväärtuste kokkusobivust keeluga kasutada minimaalseid tolliväärtusi[13] ja kolmandaks maksimaalset lubatavat ajavahemikku statistilise tulemuse saamiseks kasutatud impordi ja hinnatava impordi vahel.[14] Käsitlen eelotsusetaotluse esitanud kohtu eelotsuse küsimusi nende kolme teema analüüsi raames.

[10] Vt 12. juuli 1973. aasta kohtuotsus Massey-Ferguson (8/73, EU:C:1973:90, punkt 3).

[11] Fabio, M., *Customs Law of the European Union*, 5. trükk, Kluwer Law International, Alphen aan den Rijn 2020, lk 140.

[12] Vt käesoleva ettepaneku punkt 48 jj.

[13] Vt käesoleva ettepaneku punkt 77 jj.

[14] Vt käesoleva ettepaneku punkt 90 jj.

B. Kauba tolliväärtuse arvutamise meetodid

37. Eelkirjeldatud olukorras on enne nende aspektide analüüsimist tarvis selgitada kauba tolliväärtuse asjakohasust ja viisi, kuidas toll seda väärtust arvutab. Tolliväärtust kasutatakse kauba väärtuse kindlaksmääramiseks siis, kui see suunatakse eri tolliprotseduuridele. See on väga oluline, et teha kindlaks õige tollimaksu summa, mis tuleb tasuda vabasse ringlusse lubatava kauba puhul. Liidus kasutatakse tolliväärtust ka käibemaksu arvutamiseks.[15] Direktiivi 2006/112 artiklis 85 on nimelt sätestatud, et „[k]aupade impordil moodustab maksustatava väärtuse ühenduse kehtivate õigusaktide kohaselt kindlaksmääratud tolliväärtus“. Arvesse tuleb võtta ka seda, kuidas on neid sätteid tõlgendatud kohtupraktikas.

38. Nagu Euroopa Kohus on oma praktikas meenutanud,[16] on tolliväärtuse määramist käsitlevate liidu õigusnormide eesmärk kehtestada õiglane, ühetaoline ja erapooletu süsteem, millega on välistatud suvalise või fiktiivse tolliväärtuse kasutamine. Tolliväärtus peab seega vastama imporditud kauba tegelikule majanduslikule väärtusele ja seetõttu peab selle puhul olema arvestatud selle kauba kõigi elementidega, millel on majanduslik väärtus.[17] Sellega seoses tuleb märkida, et ühenduse tolliseadustiku artikli 29 lõike 1 kohaselt[18] on tolliväärtuse kindlaksmääramise aluseks üldjuhul imporditud kauba „tehinguväärtus“ ehk ekspordiks liidu tolliterritooriumile müüdud kauba eest tegelikult makstud või makstav hind, mida on vajadusel korrigeeritud vastavalt ühenduse tolliseadustiku artiklitele 32 ja 33. Seega tuleb tolliväärtuse kindlaksmääramisel *esikohale seada* „tehinguväärtus“. Kauba tolliväärtuse arvutamise meetodit, mis rajaneb „tehinguväärtusel“, peetakse kõige sobivamaks ja kõige sagedamini kasutatavaks meetodiks.[19]

39. Teatavatel juhtudel ei ole siiski võimalik arvutada tolliväärtust tehinguväärtuse põhjal. Ühenduse tolliseadustiku rakendusmääruse artiklis 181*a* on ette nähtud, et toll ei pea importkauba tolliväärtust tingimata kindlaks määrama tehinguväärtuse meetodil, kui ta kahtleb põhjendatult, kas deklareeritud väärtus väljendab makstud või makstavat kogusummat. Niisugusel juhul võib ta deklareeritud hinnaga mitte nõustuda siis, kui kahtlus püsib ka pärast seda, kui ta on palunud lisateavet või täiendavaid dokumente ja on andnud asjaomasele isikule nende kahtluste põhjenduste kohta vastuväidete esitamiseks piisava võimaluse.[20] Kui importija ei suuda hajutada tolli kahtlusi või ei vasta tollile või ei esita uusi tõendeid, võib toll deklareeritud tehinguväärtusega mitte nõustuda ja kohaldada muud tolliväärtuse kindlaksmääramise meetodit. Kui tehinguväärtuse meetodit ei saa kohaldada või kui toll ei nõustu deklareeritud tehinguväärtusega, määratakse tolliväärtus kindlaks mõne alternatiivse hindamismeetodi abil. Sarnane säte on liidu tolliseadustiku rakendusmääruse artiklis 140.

40. Küsimuses, kas tehinguväärtuse asjakohasuses võib tõesti põhjendatult kahelda, on Euroopa Kohus otsustanud, et toll võib asuda seisukohale, et imporditud kauba deklareeritud tehinguväärtus on ebaharilikult väike võrreldes võrreldava kauba keskmise statistilise

15 Albert, J.-L., *Le droit douanier de l'Union européenne*, 3. peatükk („Liik, päritolu, väärtus“), Bruylant, Brüssel 2019, lk 304 jj.

16 Vt 28. veebruari 2008. aasta kohtuotsus Carboni e derivati (C-263/06, EU:C:2008:128, punkt 60).

17 Vt 9. juuli 2020. aasta kohtuotsus Direktor na Teritorialna direktsiya Yugozapadna Agentsiya „Mitnitsi“ (C-76/19, EU:C:2020:543, punkt 34).

18 Vt ka vastav säte liidu tolliseadustiku artikli 70 lõikes 1.

19 Vt 12. detsembri 2013. aasta kohtuotsus Christodoulou jt (C-116/12, EU:C:2013:825, punkt 44).

20 Vt 28. veebruari 2008. aasta kohtuotsus Carboni e derivati (C-263/06, EU:C:2008:128, punkt 52).

impordiväärtusega. Eriti siis, kui deklareeritud hind madalam kui 50% keskmisest statistilisest hinnast, on hinnaerinevus piisav, et põhjenda tolli kahtlusi ja deklareeritud tolliväärtuse tagasilükkamist. Käesolevates kohtuasjades on tegemist just niisuguse olukorraga.[21]

41. Kui tolliväärtust ei saa kindlaks määrata ühenduse tolliseadustiku artikli 29 kohaselt imporditud kauba tehinguväärtuse abil, määrab toll selle väärtuse kindlaks kooskõlas ühenduse tolliseadustiku artikliga 30, kohaldades artikli 30 lõike 2 punktides a–d ette nähtud meetodeid nende järjekorras.[22] Juhuks, kui imporditud kauba tolliväärtust ei ole võimalik kindlaks määrata ka ühenduse tolliseadustiku artikli 30 alusel, määrab toll selle ühenduse tolliseadustiku artikli 31 kohaselt[23] varu- (*fall-back*) meetodit kasutades.[24]

42. Nagu Euroopa Kohus on tuvastanud, tuleneb nii ühenduse tolliseadustiku artiklite 29–31 sõnastusest kui ka nende artiklite alusel tolliväärtuse määramiseks kohaldatavate kriteeriumide järjestusest, et nende sätete vahel on *subordinatiivne* suhe.[25] Nimelt tuleb alles siis, kui tolliväärtuse määramine konkreetse sätte alusel ei õnnestu, kohaldada järjekorras sellele vahetult järgnevat sätet.[26] On vaja täpsustada, et ühenduse tolliseadustiku rakendusmääruse lisas 23 sisalduvate ühenduse tolliseadustiku artikli 31 lõiget 1 käsitlevate tolliväärtusega seotud tõlgendusmärkuste punkti 2 kohaselt on „põhjendatud paindlikkus“ kõnealuste meetodite rakendamisel kooskõlas artikli 31 lõike 1 eesmärkide ja sätetega.[27]

43. Euroopa Kohus on märkinud, et arvestades tolliseadustiku artikli 30 lõike 2 punktides a–d ette nähtud tolliväärtuse määramise meetodite vahelist subordinatiivset suhet, peab toll olema iga selles sättes ette nähtud järjestikuse meetodi rakendamisel hoolikas selle meetodi kohaldamise välistamise üle otsustamisel.[28] Seega, kui toll otsustab määrata tolliväärtuse ühenduse tolliseadustiku artikli 30 lõike 2 punkti a alusel, peab ta oma hinnangus tuginema asjaoludele, mis puudutavad identset kaupa, mis eksporditakse samal või enam-vähem samal ajal kaubaga, mille väärtust määratakse.[29]

44. Kui toll, olles tuvastanud, et see meetod ei ole kohaldatav, otsustab määrata tolliväärtuse kindlaks ühenduse tolliseadustiku artikli 30 lõike 2 punkti b kohaselt, peab ta rajama oma hinnangu asjaoludele, mis on seotud sarnase kaubaga, mis on eksporditud liitu samal või enam-vähem samal ajal kaubaga, mille väärtust määratakse. Arvestades hoolsuskohustust, mis tollil ühenduse tolliseadustiku artikli 30 lõike 2 punktide a ja b kohaldamisel on, peab ta kasutama kõiki teabeallikaid ja andmebaase, mis on tema käsutuses, määramaks tolliväärtuse võimalikult täpselt ja nii, et see vastaks võimalikult suures ulatuses tegelikkusele.[30]

[21] Kreeka toll leidis, et ühenduse tolliseadustiku artiklis 29 ette nähtud tehinguväärtusel põhinev meetod peaks olema välistatud seepärast, et deklareeritud tolliväärtused olid liiga madalad võrreldes „lävendhindadega“, mis arvutatakse suhtarvuna „õiglastest hindadest“. See asjaolu õigustas tolli sõnul põhjendatud kahtlusi deklareeritud väärtuste suhtes ja seega mittenõustumist nende väärtustega.

[22] Vt ka vastav säte liidu tolliseadustiku artikli 74 lõikes 1.

[23] Vt ka vastav säte liidu tolliseadustiku artikli 74 lõikes 3.

[24] Vt 16. juuni 2016. aasta kohtuotsus EURO 2004. Hungary (C-291/15, EU:C:2016:455, punkt 28).

[25] Kohtujurist Campos Sánchez-Bordona selgitab kohtuasjas Tauritus (C-782/23, EU:C:2025:30) 23. jaanuaril 2025 esitatud ettepaneku punktis 36, et on olemas järjestikuste hindamismeetodite „hierarhia“, mis on sõnaselgelt ette nähtud liidu tolliseadustikus endas.

[26] Vt 16. juuni 2016. aasta kohtuotsus EURO 2004. Hungary (C-291/15, EU:C:2016:455, punkt 29).

[27] Vt 28. veebruari 2008. aasta kohtuotsus Carboni e derivati (C-263/06, EU:C:2008:128, punkt 60) ja 9. märtsi 2017. aasta kohtuotsus GE Healthcare (C-173/15, EU:C:2017:195, punkt 80).

[28] Vt 9. juuni 2022. aasta kohtuotsus FAWKES (C-187/21, EU:C:2022:458, punkt 35).

[29] Vt 9. juuni 2022. aasta kohtuotsus FAWKES (C-187/21, EU:C:2022:458, punkt 36).

[30] Vt 9. novembri 2017. aasta kohtuotsus LS Customs Services (C-46/16, EU:C:2017:839, punkt 56) ja 20. juuni 2019. aasta kohtuotsus Oribalt Rīga (C-1/18, EU:C:2019:519, punkt 27).

45. Nende sätete rakendamisel tollil lasuv põhjendamiskohustus peab võimaldama esiteks selgelt ja üheselt mõistetavalt teada anda põhjused, miks ta loobus ühe või mitme tolliväärtuse määramise meetodi kasutamisest; teiseks tähendab see kohustus, et otsuses, milles määratakse kindlaks tasumisele kuuluv imporditollimaksu summa, on toll kohustatud esitama andmed selle kohta, mille põhjal arvutati kauba tolliväärtus, nii selleks, et otsuse adressaat saaks kaitsta oma õigusi parimatel võimalikel tingimustel ja otsustada kõiki juhtumi asjaolusid teades, kas selle meetme peale kaebuse esitamine on otstarbekas, kui ka selleks, et kohtud saaks kontrollida nimetatud otsuse õiguspärasust. [31]

46. Käesolevates kohtuasjades ilmneb eelotsusetaotlustest, et Kreeka toll ei kohaldanud ühenduse tolliseadustiku artikli 30 lõike 2 punktides a ja b ning liidu tolliseadustiku artikli 74 lõike 2 punktides a ja b silmas peetud identse või sarnase kauba tehinguväärtusel põhinevaid määramismeetodeid, sest nende meetodite kohaldamine oli võimatu, kuna kaupa ei olnud kinni peetud ning selle kirjeldus impordideklaratsioonidega kaasas olevatel arvetel oli üldsõnaline ja ebatäpne.

47. Eelnevat arvestades küsibki liikmesriigi kohus, kas mõnes ühenduse tolliseadustiku artikli 30 lõikes 2 või liidu tolliseadustiku artikli 74 lõikes 2 silmas peetud alternatiivses hindamismeetodis on võimalik kasutada AMTs olevaid statistiliselt arvutatud väärtusi. See küsimus kuulub esimese teema alla, millega on hõlmatud kaks esimest eelotsuse küsimust kohtuasjas C-72/24 (Keladis I) ja kolm esimest eelotsuse küsimust kohtuasjas C-73/24 (Keladis II) ning seda on analüüsitud järgnevalt käesolevas ettepanekus.

C. Võimalus kasutada tolliväärtuse määramiseks statistilisi andmeid

1. AMTs olevate andmete laad ja statistiliste andmete kasutamise piirid kohtupraktika kohaselt

48. Selles küsimuses tuleb märkida, et Euroopa Kohus on lubanud kasutada statistilisi andmeid tolli teatavates tegevusvaldkondades. Käesolevates kohtuasjades on minu hinnangul sobiv meenutada juhtumeid, mille puhul statistiliste andmete kasutamine on leitud olevat kooskõlas liidu õigusest tulenevate nõuetega. See võimaldab teha kindlaks, missugused piirangud on selle õigusega niisugusele lähenemisele seatud.

49. Euroopa Kohus sedastas 16. juuni 2016. aasta kohtuotsuses EURO 2004. Hungary (C-291/15, EU:C:2016:455), et toll võis deklareeritud tehinguväärtuse tagasilükkamiseks kasutada AMTs olevaid statistilisi väärtusi. Konkreetsemalt leidis Euroopa Kohus, et kui deklareeritud hind on statistilisest keskmisest üle 50% madalam, on see hindade erinevus piisav, et põhjendada tolli kahtlusi ja kõnealuste kaupade deklareeritud tolliväärtuse tagasilükkamist. [32]

50. AMT on seega riskianalüüsiks välja töötatud vahend, mis võimaldab tollil tuvastada deklaratsioonid, milles kaup võib olla kajastatud madalama hinnaga ja mida toll peab täiendavalt kontrollima. Nagu ma eespool mainisin, kasutaski Kreeka toll just seda lähenemist ja ükski asjast huvitatud menetlusosaline ei vaidle vastu selle õiguspärasusele. Kreeka toll ei piirdunud siiski

[31] Vt 9. novembri 2017. aasta kohtuotsus LS Customs Services (C-46/16, EU:C:2017:839, punktid 44 ja 45) ning 9. juuni 2022. aasta kohtuotsus FAWKES (C-187/21, EU:C:2022:458, punktid 53 ja 54).

[32] Vt 16. juuni 2016. aasta kohtuotsus EURO 2004. Hungary (C-291/15, EU:C:2016:455, punktid 38 ja 39).

statistiliste andmete kasutamisega madalama hinnaga kajastamise tuvastamise eesmärgil, vaid kasutas neid andmeid tolliväärtuse määramiseks. Minu arvates annab praegune kohtupraktika üksnes piiratud teavet statistiliste andmete niisuguse kasutamise õiguspärasuse hindamiseks.

51. Kohtuasjas FAWKES tehtud kohtuotsuses otsustas Euroopa Kohus, et tolliväärtuse määramisel tolliseadustiku artikli 30 lõike 2 punktides a ja b silmas peetud identse või sarnase kauba tehinguväärtusel põhinevate alternatiivsete meetodite abil peab liikmesriigi toll uurima selliseid andmeid nagu füüsilised omadused, kvaliteet, maine, asendatavus ning arvesse võetud müügitehingu asukoht kaubanduslikus ahelas.[33]

52. Euroopa Kohus on ka märkinud, kui tähtis on käesoleva ettepaneku punktis 45 mainitud *põhjendamiskohustus*.[34] Tuleb meenutada, et Euroopa Kohus on sisuliselt otsustanud, et tagamaks ettevõtjale õigust saada teavet andmete kohta, mida tema imporditud kauba tolliväärtuse kindlaksmääramisel kasutati, peab sel ettevõtja olema teave, mis võimaldab tal kahtluse alla seada iga vastuolu, mis ühenduse tolliseadustiku artikli 30 lõike 2 punktides a ja b ette nähtud nõudeid arvestades esineb tolli kasutatud võrdlusandmete ja tema impordi vahel.[35] Teisisõnu peab ettevõtja saama seada kahtluse alla oma impordi võrdluse muu tegelikult toimunud impordiga, mida tolliväärtuse kindlaksmääramise täiendavate meetodite kohaldamisel kasutati, mis aga ei ole võimalik statistiliste väärtuste kasutamise korral asjaomaste andmete olemuse tõttu, sest need ei vasta mingile tegelikule impordile.

53. Tuleb siiski täpsustada, et kohtuasjas FAWKES (C-187/21) oli tegemist tolliväärtuse kindlaksmääramisega ainult ühenduse tolliseadustiku artikli 30 lõike 2 punktide a ja b alusel. Nendes sätetes ette nähtud meetodite puhul on tõesti vaja võrrelda teatavaid niisuguseid asjaolusid, mis on loetletud käesoleva ettepaneku punktis 51.[36]

54. AMTs olevad statistilised väärtused, mida küll pettuseohu ja madalama hinnaga kajastatud impordi tuvastamiseks kasutatakse, ei sobi aga tolli niisuguse otsuse põhjendamiseks, millega tolliväärtus määratakse kindlaks kohtuasja FAWKES (C-187/21) puhul kasutatud sätete alusel.

55. Neis statistilistes väärtustes ei sisaldu nimelt piisavalt täpset teavet sarnase impordi kohta, mis on vajalik, et kohaldada ühenduse tolliseadustiku artikli 30 ja liidu tolliseadustiku artikli 74 lõike 2 alusel tolliväärtuse kindlaksmääramise täiendavaid meetodeid. Seda kinnitas komisjon, kes täpsustas oma seisukohtades, et AMTs olevad statistilised väärtused, mida nimetatakse „õiglasteks hindadeks“, kujutavad endast ainult *koondandmeid* ja nende puhul *ei ole arvesse võetud asjaomaste toodete konkreetseid omadusi*, näiteks nende kvaliteeti. Pealegi on tegemist *tehinguväärtusega võrreldes üldisemate* ja *kaudsemate* väärtustega.

56. AMTs olevate andmete ligipääsetavuse kohta selgitab komisjon oma kirjalikes seisukohtades, et AMTs olevad statistiliselt arvutatud hinnad, mida nimetatakse „õiglasteks hindadeks“, võib ettevõtjatele edastada, kui nad kasutavad oma õigust olla ära kuulatud. Ta kinnitas seda aspekti kohtuistungil ja ükski seal kohal olev asjast huvitatud menetlusosaline ei seadnud seda kahtluse alla. Küll aga tuleb komisjoni hinnangul „lävendhindu“, mille liikmesriigid arvutavad AMTs

[33] Vt 9. juuni 2022. aasta kohtuotsus FAWKES (C-187/21, EU:C:2022:458, punkt 48).

[34] 9. juuni 2022. aasta kohtuotsus FAWKES (C-187/21, EU:C:2022:458, punktid 39, 51, 53 ja 55).

[35] 9. juuni 2022. aasta kohtuotsus FAWKES (C-187/21, EU:C:2022:458, punkt 54).

[36] 9. juuni 2022. aasta kohtuotsus FAWKES (C-187/21, EU:C:2022:458, punkt 48).

olevate statistiliste väärtuste põhjal ja mis määratakse selleks, et aidata tollil tuvastada deklaratsioonid, mida tuleb kontrollida, pidada teabeks, mida ei tohi ettevõtjatele avaldada „kontrollimatult“, et vältida riskiohjamissüsteemi tõhususe ohustamist.[37]

57. Arvestades AMTs olevate statistiliste andmete eelmistes punktides kirjeldatud omadusi ja tolli kohustust „[esitada] otsuses, milles määratakse kindlaks tasumisele kuuluv impordi[tolli]maksu summa, […] andmed selle kohta, mille põhjal arvutati kauba tolliväärtus“,[38] tekib sellest vaatevinklist vaadatuna küsimus, kas statistilistel koondandmetel rajanev põhistus saab vastata nendele nõuetele. Sellele küsimusele vastamiseks tuleb esmalt analüüsida, kas seda liiki andmete kasutamist võib lubada tolliväärtuse kindlaksmääramise mõne alternatiivse meetodi raames.

58. Sellega seoses tuleb märkida, et kohtuasjas komisjon *vs*. Ühendkuningriik (võitlus alahindamises seisneva pettuse vastu) (C-213/19) leidis Euroopa Kohus liidu laekumata jäänud omavahendite summa kindlaksmääramise kohta, et kui puuduvad piisavad andmed juba vabasse ringlusse lubatud kauba kvaliteedi kohta ja seega ei ole põhjusel, et toll jättis võtmata vajalikud meetmed (nagu kauba füüsiline kontrollimine, teabe või dokumentide nõudmine või süstemaatiline proovide võtmine), enam kauba väärtust võimalik kindlaks määrata mõne tolliseadustiku artiklites 29–31 ette nähtud meetodi abil, „[*saab*] kauba väärtuse hindamiseks *[…] kasutada ainult statistilist meetodit*“.[39] Teisisõnu ei ole Euroopa Kohus välistanud, et niisugune lähenemine võiks teatavatel asjaoludel *viimase abinõuna* kõne alla tulla.

59. Ei tohi ka unustada, et tollivõla õige kindlaksmääramine on ülesanne, mis tuleb kindlasti täita, et tagada nende traditsiooniliste omavahendite tegelik ja täielik sissenõudmine, milleks on tollimaksud.[40] Konkreetsemalt on Euroopa Kohus meenutanud, et kuna tollimaksudest laekuva tulu sissenõudmise ja vastavate vahendite komisjonile kättesaadavaks tegemise vahel on otsene seos, siis peavad liikmesriigid neile ELTL artikli 325 lõikega 1 pandud kohustustest tulenevalt kaitsma liidu finantshuve neid huve kahjustava pettuse või muu seadusvastase tegevuse vastu ning võtma nende maksude ja seega nende vahendite tegeliku ja täies ulatuses sissenõudmise tagamiseks vajalikud meetmed.[41] Selles kontekstis kohtuasjas, mis puudutas rikkumismenetlust, mille komisjon oli algatanud Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi suhtes põhjendusel, et viimane ei olnud täitnud oma kohustust nõuda traditsioonilised omavahendid ELTL artikli 325 alusel nõuetekohaselt sisse, nõustuski Euroopa Kohus statistiliste väärtuste kasutamisega.

60. Tuleb küll märkida, et Euroopa Kohus pidi võtma seisukoha küsimuses, kas see, et komisjon kasutas statistilisi väärtusi, mis olid kindlaks määratud OLAFi välja töötatud meetodi alusel, oli õiguspärane,[42] nende laekumata jäänud omavahendite summa arvutamise raames, ning Euroopa Kohus rõhutas ka mitu korda, et juhtumi asjaolud on eripärased.[43]

[37] Komisjon ei täpsusta siiski, mida ta määratluse „kontrollimatult“ all silmas peab ja kas tema hinnangul võib ligipääs lävendhindadele kohtumenetluses samuti ohustada riskiohjamissüsteemi tõhusust.

[38] 9. juuni 2022. aasta kohtuotsus FAWKES (C-187/21, EU:C:2022:458, punkt 54).

[39] 8. märtsi 2022. aasta kohtuotsus komisjon *vs*. Ühendkuningriik (võitlus alahindamises seisneva pettuse vastu) (C-213/19, EU:C:2022:167, punkt 443). Kohtujuristi kursiiv.

[40] Rijo, J., *Customs Law in the European Union*, Alphen aan den Rijn 2021.

[41] 8. märtsi 2022. aasta kohtuotsus komisjon *vs*. Ühendkuningriik (võitlus väärtuse alahindamisest tuleneva pettusega) (C-213/19, EU:C:2022:167, punkt 346).

[42] Tegemist on meetodiga OLAF–JRC (Joint Research Center) (vt 8. märtsi 2022. aasta kohtuotsus komisjon *vs*. Ühendkuningriik (võitlus väärtuse alahindamisest tuleneva pettusega) (C-213/19, EU:C:2022:167), punkt 53).

[43] 8. märtsi 2022. aasta kohtuotsus komisjon *vs*. Ühendkuningriik (võitlus alahindamises seisneva pettuse vastu) (C-213/19, EU:C:2022:167, punktid 444 ja 447).

61. Oluline on siiski juhtida tähelepanu, et Euroopa Kohus on nõustunud statistiliste väärtuste kasutamisega selleks, et teha kindlaks liidu laekumata jäänud omavahendid asjaomase kauba vabasse ringluse lubamise korral, kui seda kaupa ei saa selle tegeliku väärtuse kindlakstegemise eesmärgil enam kontrollimiseks tagasi kutsuda,[44] mis vastab sisuliselt faktilisele raamistikule, mida eelotsusetaotluse esitanud kohus on käesolevates kohtuasjades kirjeldanud. Olen teadlik aspektidest, mis eristavad kohtuasja komisjon *vs.* Ühendkuningriik (võitlus alahindamises seisneva pettuse vastu) kohtuasjadest, mis meil on vaja lahendada,[45] ent olen arvamusel, et statistiliste väärtuste kasutamist ei saa *põhimõtteliselt* välistada liidu finantshuvide kaitsmiseks sobiva meetodina kui *viimast abinõud*, kui ükski muu meetod ei ole osutunud tõhusaks. Kui statistiliste andmete kasutamine oleks lubatud, et teha kindlaks, millises ulatuses vastutab liikmesriik liidu omavahendite laekumata jäämise eest, kuid asjaomaseid väärtusi oleks kategooriliselt keelatud kasutada selleks, et teha kindlaks kauba tolliväärtus teatava ettevõtja puhul, oleks oht, et vastutus tollivõla eest läheb ettevõtjalt üle liikmesriigile, mis tekitaks puudujäägi tollisüsteemis.

62. Nii olulised kui ka ei ole pettuse ennetamise ja liidu finantshuvide kaitse eesmärgid, ilmneb eelmistes punktides viidatud kohtupraktikast ka, et neid ei saa taotleda nõnda, et samal ajal rikutakse ettevõtja õigusi. Seepärast tulebki statistilisi väärtusi kasutada nii, et oleksid „tasakaalus ühelt poolt tolli vajadus tagada tollialaste õigusaktide korrektne kohaldamine ning teiselt poolt ettevõtjate õigus õiglasele kohtlemisele“, nagu ilmneb liidu tolliseadustiku põhjendusest 26. Konkreetselt tuleb hoolitseda selle eest, et olenemata käsitletaval juhul kasutatavast meetodist oleks tolliväärtus imporditud kauba *tegelikule majanduslikule väärtusele nii lähedane kui võimalik*.

63. Lisaks tuleb meenutada, et kohtuasjas Baltic Master (C-599/20) tehtud kohtuotsuses leidis Euroopa Kohus, et riiklikes andmebaasides oleva teabe kasutamine on lubatav. Konkreetsemalt täpsustas Euroopa Kohus, et riigisisese andmebaasi andmed, mis puudutavad sama TARICi koodi alla kuuluvat kaupa, mis pärineb samalt müüjalt kui kõnealune kaup, kujutavad endast „liidus kättesaadavaid andmeid“ ühenduse tolliseadustiku artikli 31 lõike 1 tähenduses, mida võib kasutada kõnealuse kauba tolliväärtuse määramise alusena. Euroopa Kohtu sõnul kujutab nendele andmetele tuginemine endast üht tolliväärtuse määramise meetodit, mis on ühteaegu „mõistlik“ ühenduse tolliseadustiku artikli 31 lõike 1 tähenduses kui ka kooskõlas rahvusvaheliste kokkulepete põhimõtete ja üldsätetega ning artikli 31 lõike 1 enda sätetega.[46]

64. Viimasena nimetatud kohtuotsusest saab seoses käesolevate kohtuasjadega siiski teha vaid piiratud järeldusi eelkõige seetõttu, et riiklike andmebaaside andmed, mille kasutamise Euroopa Kohus kohtuasjas Baltic Master leidis olevat õiguspärase, ei olnud määratletavad statistiliste koondandmetena, vaid olid käesolevate kohtuasjadega võrreldes konkreetsemad (puudutasid sama TARICi koodi alla kuuluvat kaup, mis pärines samalt müüjalt kõnealune kaup). Sellele vaatamata leian, et seda kohtuotsust tuleb käsitada kui kõikide nende andmebaaside kasulikkuse tunnustamist, mis on tolli käsutuses, sh andmebaasid, mida haldavad liikmesriigid ise. Seda kohtuotsust tuleb tõlgendada koostoimes eespool viidatud kohtuotsusega FAWKES, milles

[44] Vt 8. märtsi 2022. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Ühendkuningriik (võitlus alahindamises seisneva pettuse vastu) (C-213/19, EU:C:2022:167, punkt 443).

[45] Euroopa Kohtu poolt OLAFi-JRC meetodi analüüsi peamine eesmärk liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluses (komisjon *vs.* Ühendkuningriik (võitlus alahindamises seisneva pettuse vastu)) oli sisuliselt kontrollida, kas see meetod on juhtumi konkreetsete asjaolude eripära arvestades põhjendatud ning kas see on piisavalt täpne ja usaldusväärne, st et eelkõige põhineb see kriteeriumidel, mis ei ole meelevaldsed ega kallutatud, ja et see põhineb kõigi olemasolevate asjakohaste andmete objektiivsel ja sidusal analüüsil, mistõttu ei vii see laekumata jäänud summa ilmselge ülehindamiseni (vt 8. märtsi 2022. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Ühendkuningriik (võitlus alahindamises seisneva pettuse vastu) (C-213/19, EU:C:2022:167, punkt 452), samas kui tolliväärtuse kindlaksmääramise eesmärk on teha see väärtus kindlaks nõnda, et see on imporditud kauba tegelikule majanduslikule väärtusele nii lähedane kui võimalik).

[46] Vt 9. juuni 2022. aasta kohtuotsus Baltic Master (C-599/20, EU:C:2022:457, punktid 54–56).

Euroopa Kohus juhtis tähelepanu liikmesriikide võimalusele saada asjakohase taotluse alusel juurdepääsu teiste liikmesriikide tolli või liidu institutsioonide ja teenistuste valduses olevale teabele.[47]

2. Statistilise lähenemise kooskõla tollialaste õigusnormidega

65. Järgnevates kaalutlustes analüüsin, mil määral võib statistilisi väärtusi tolliväärtuse kindlaksmääramise alternatiivsete meetodite kohaldamisel kasutada, et see lähenemine oleks kooskõlas käesoleva ettepaneku punktis 63 mainitud õiguslike nõuetega. Näitan muu hulgas, millised on iga meetodiga seotud raskused, et pakkuda välja lähenemine, mis on kooskõlas liidu õigusega. Ehitan oma analüüsi üles eri meetodite *subordinatiivsele järjekorrale*, nagu ma olen käesolevas ettepanekus kirjeldanud.[48]

66. Nagu ma selles analüüsis näitan, võib minu arvates nendest ainult ühte meetodit arvesse võtta kui meetodit, mis võimaldab kasutada statistilisi andmeid, ja see on nimelt varu- (*fall-back*) meetod. Sel põhjusel käsitlengi teisi meetodeid ainult lühidalt. Kõigepealt tuleb märkida, et nende meetodite kohaldamist takistab peamiselt kaks tegurit, esiteks *vajaliku teabe puudumine* asjaomase *kauba kohta* ja teiseks asjaolu, et *AMTs olevad statistilised väärtused on ainult koondandmed*, sest nende puhul ei ole arvesse võetud asjaomase kauba konkreetseid omadusi.

a) a. Identse või sarnase kauba tehinguväärtus

67. Viidates sellele, mida ma juba eespool märkisin,[49] tuleb märkida, et statistiliste väärtuste laad ise ongi põhjus, miks minu hinnangul on välistatud nende väärtuste kasutamine ühenduse tolliseadustiku artikli 30 lõike 2 punktides a ja b ning liidu tolliseadustiku artikli 74 lõike 2 punktides a ja b silmas peetud meetodi võimaliku kohaldamise raames. Et see meetod sisaldab võrdlust identseks (või sarnaseks) peetava kauba ja selle kauba vahel, mille tolliväärtus tuleb kindlaks määrata, on hädavajalik teatav teave, et hinnata tervet hulka Euroopa Kohtu praktikas loetletud kriteeriume, nagu füüsilised omadused, kvaliteet, maine, asendatavus ning arvesse võetud müügi kaubanduslik tase.[50] AMTs olevatest andmetest ei tulene aga nende andmete omaduste tõttu täpset teavet, mis võimaldaks niisuguse võrdluse läbi viia. Selles kontekstis tuleb märkida, et Kreeka toll välistas samuti selle meetodi kohaldamise käsitletaval juhul.

b) b. Tuletatud väärtuse meetod

68. Ühenduse tolliseadustiku artikli 30 lõike 2 punktis c ning liidu tolliseadustiku artikli 74 lõike 2 punktis c silmas peetud tuletatud väärtuse meetod rajaneb ühikuhinnal, millega imporditud kaupa või identset või sarnast kaupa liidus müüakse samal või enam-vähem samal ajal kaubaga, mille väärtust määratakse. Selle meetodi kohaldamiseks peab tollil olema teatav teave toodete kohta, näiteks makstud või kokkulepitud komisjonitasu, kasutatav kasumimarginaal ja üldkulud, et saaks need maha arvata hinnast, mida kasutatakse tolliväärtusena. Käsitletaval juhul kohaldas Kreeka toll tuletatud väärtuse meetodit, võttes arvesse, et võimatu oli tugineda kõnesolevate

47 Vt 9. juuni 2022. aasta kohtuotsus FAWKES (C-187/21, EU:C:2022:458, punktid 56 ja 57).

48 Vt käesoleva ettepaneku punktid 38 ja 41.

49 Vt käesoleva ettepaneku punktid 51–58.

50 Vt 9. juuni 2022. aasta kohtuotsus FAWKES (C-187/21, EU:C:2022:458, punkt 48).

toodete tehinguväärtusele, sest neid tooteid oli tahtlikult kajastatud madalama hinnaga, või identsete või sarnaste toodete tehinguväärtusele, võttes arvesse nende toodete puudulikku kirjeldust deklaratsioonidega kaasas olnud arvetel.

69. Nagu väidab komisjon oma seisukohtades, tuleb selle meetodi kohaldatavus käsitletaval juhul mitmel põhjusel välistada. Konkreetselt on raske mõista, kuidas saaks olla kasu minevikus aktsepteeritud impordiväärtuste põhjal arvutatud keskmisest hinnast, et kohaldada müügihindadel põhinevat tuletatud väärtuse meetodit. Selle meetodi kohaldamiseks peab toll lähtuma konkreetsetest ühikuhindadest, mis on arvutatud ühenduse tolliseadustiku rakendusmääruse artikli 152 lõike 1 punktis a ja liidu tolliseadustiku rakendusmääruse artikli 142 lõikes 5 sätestatud reeglite kohaselt. Nende reeglite järgi põhineb ühikuhind alati identse või sarnase imporditud kauba teatava hetke müügihinnal. Nagu aga märgib komisjon, ei ole neid müügihindu AMTs.

c) c. Arvutatud väärtuse meetod

70. Arvutatud väärtuse meetodi kohta tuleb märkida, et selle kohaldamiseks peab tollil olema konkreetne teave toodete valmistamiseks kasutatud tooraine ja tootmismeetodite kulu või väärtuse ning kasumi ja üldkulude summa kohta, mis on võrdne summaga, mida võetakse tavaliselt arvesse sellise kauba müügil, mis kuulub samasse kategooriasse või on sama laadi kui kaup, mille väärtust määratakse ja mille on valmistanud tootja riigis, kust kaupa liitu eksporditakse.

71. Nagu aga komisjon oma seisukohtades selgitab, ei sisalda seda teavet siiski statistilised väärtused, mida nimetatakse „õiglasteks hindadeks“ ja mis on AMTs kättesaadavad. Järelikult ei saa AMTs olevaid statistilisi väärtusi imporditud kauba tolliväärtuse arvutamisel kasutada. Arvesse tuleb võtta ka asjaolu, et niisugusel juhul nagu käsitletav, kus kaupa ei ole kinni peetud ja seda ei saa füüsiliselt kontrollida, ei võimalda liikmesriikide andmebaasides olevad andmed tollil sellist teavet saada. Arvutatud väärtuse meetodi kohaldamine tuleb seega samuti välistada.

d) d. „Lävendhindade“ kasutamine varu- (fall-back) meetodi raames

72. Viimane õigusnormides tolliväärtuse kindlaksmääramiseks ette nähtud meetod on ühenduse tolliseadustiku artikli 31 lõikes 2 ja liidu tolliseadustiku artikli 74 lõikes 3 sätestatud varu- (*fall-back*) meetodit, kusjuures tuleb täpsustada, et liidu tolliõiguses on ette nähtud selle *kaks* eri *kohaldamisviisi*.

73. Esiteks on varu- (*fall-back*) meetodi alusel võimalik ühenduse tolliseadustiku artikli 31 lõiget 1 käsitleva tolliväärtusega seotud tõlgendusmärkuse punkti 2 kohaselt kasutada „mõistlikku paindlikkust“.[51] Mõiste „mõistlik paindlikkus“ tähendab eelkõige, et tolliväärtuse arvutamise alternatiivseid meetodeid võib kasutada, *tõlgendades nende kohaldamiskriteeriume teatava paindlikkusega*.[52]

[51] Vt 9. juuni 2022. aasta kohtuotsus Baltic Master (C-599/20, EU:C:2022:457, punkt 48).

[52] Niestedt, M., *EU-Außenwirthschaftsrecht und Zollrecht* (Krenzler/Herrmann/Niestedt), München 2024 (vt ka liidu tolliseadustiku artikkel 74, punkt 7); autor selgitab, et teiste meetodite „paindlik“ kohaldamine võib tähendada, et muude meetodite spetsiifiliste nõuete täitmist nõutakse vähem rangelt. Tema sõnul võib „mõistlike vahenditena“ kasutada liidu tasandil läbi viidud turuvaatluste tulemusi, *kaubandusstatistikat* ja hinnauuringuid. Tolliväärtuse kindlaks määramiseks reservatsiooni meetodil ei ole tarvis teha kindlaks turuhinda. Tegemist on peamiselt tolliväärtuse eri elementide hindamisega, mille puhul aktsepteeritakse ebatäpsusi.

74. Teiseks ilmneb ühenduse tolliseadustiku artikli 31 lõikest 1 ja liidu tolliseadustiku artikli 74 lõikest 3, et tolliväärtuse võib kindlaks määrata „mõistlike vahenditega“. Seda viimast sätet tuleb tõlgendada koostoimes liidu tolliseadustiku rakendusmääruse artikli 144 lõikega 2, milles on ette nähtud, et tolliväärtuse kindlaks määramiseks võib kasutada „muid sobivaid meetodeid“. Kuigi ühenduse tolliseadustikuga kehtestatud regulatsioonis ei ole samaväärset sätet, olen arvamusel, et niisugune lähenemine on ka selle seadusliku raames mõeldav, sest ühegi sättega ei ole tollil sõnaselgelt keelatud selliste „sobivate meetodite“ kasutamine. Liidu tolliseadustiku rakendusmääruse artikli 144 lõikes 2 on tehtud ainult mõned täpsustused haldusasutustele antud volituste ulatuse kohta.

75. Põhimõtteliselt *on mõlema kohaldamisviisi puhul minu meelest võimalik kasutada tolliväärtuse kindlaks määramisel statistikat.* Minu hinnangul on siiski teine kohaldamisviis tänu sellele, et eespool viidatud sätted on sõnastatud laialt, sobivam alus haldusasutuste välja arendatud uuenduslikule lähenemisele. Pealegi on see kohaldamisviis seetõttu, et on täiendav, selgelt seotud nende abinõudega, mida kasutatakse viimase võimalusena olukorras, mida iseloomustab teabe puudumine asjaomase kauba kohta.

76. Kui jätta kõrvale nende kahe kohaldamisviisi erinevused, on nende ühiseks jooneks see, et nende kohaldamine sõltub tingimusest, et *kasutatav meetod ei kuulu ühegi sellise keelu kohaldamisalasse, mis on loetletud ühenduse tolliseadustiku artikli 31 lõike 2 punktides a–g ja liidu tolliseadustiku artikli 74 lõikes 3*, tõlgendatuna koostoimes liidu tolliseadustiku rakendusmääruse artikli 144 lõike 2 punktidega a–g. Nende õigusnormide kohaselt ei tohi tolliväärtust kunagi määrata muu hulgas *minimaalsete tolliväärtuste* ja suvaliste või fiktiivsete väärtuste põhjal.

1) 1. Kooskõla minimaalsete tolliväärtuste keeluga

77. Keeld määrata tolliväärtus kindlaks minimaalse tolliväärtuse põhjal, mida puudutavad kolmas ja neljas eelotsuse küsimus kohtuasjas C-72/24 (Keladis I) ning teine ja kolmas eelotsuse küsimus kohtuasjas C-73/24 (Keladis II), kujutab endast teist teemat, mida tuleb käesolevas ettepanekus analüüsida.

78. Seda keeldu käsitlevad konkreetselt ühenduse tolliseadustiku artikli 31 lõike 2 punkt f ja liidu tolliseadustiku rakendusmääruse artikli 144 lõike 2 punkt f. Tuleb ka märkida, et ühenduse tolliseadustiku artikli 31 lõikes 1 ja liidu tolliseadustiku artikli 74 lõikes 3 on viidatud *1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe VII artiklis* ja selle kokkuleppe VII artikli rakendamise lepingus *sisalduvatele põhimõtetele ja üldsätetele* ning vastaval moel sisaldub neis sätetes keeld määrata tolliväärtus kindlaks minimaalsete väärtuste põhjal. Liidu õigusega rakendatakse seega mitmepoolse kaubandussüsteemi õiguse sätteid, millega lepinguosalistel on keelatud oma tööstusharude kaitsmiseks määrata tolliväärtusi kindlaks ühepoolset.[53]

79. Sellega seoses leian nagu ka komisjon, et sellega, kui toll kasutab tolliväärtuse kindlaks määramiseks statistilistel väärtustel rajanevaid „lävendhindu“, võidakse teatavatel tingimustel seda keeldu rikkuda. See oleks nõnda konkreetselt juhul, *kui niisugune halduspraktika oleks süstemaatiline ja ettevõtjal ei oleks võimalust oma deklaratsioonis märgitud madalamaid hindu*

[53] Rosenow, S. ja O'Shea, B., *A Handbook on the WTO Customs Valuation Agreement*, Cambridge University Press, Cambridge 2010, lk 127; autorid selgitavad, et enne seda, kui jõustus WTO 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe VII artikli rakendamise leping, kasutas teatav hulk riike (eelkõige arenguriike) ametlikke või miinimumväärtusi muu hulgas selleks, et kaitsta oma riigi tööstusharusid. Miinimumväärtuste jätkuva kasutamise suhtes arenguriikide poolt on kehtestatud tingimused ja selleks on nõutav teiste WTO riikide nõusolek. Vastasel korral on miinimumväärtused keelatud.

põhjendada. Niisugune praktika, millega välistataks „lävendist“ madalamate tehinguväärtuste lubatavus ja mis tähendaks deklareeritud tolliväärtuste korrigeerimist ülespoole, st kuni asjaomase „lävendini“, kujutaks endast tegelikult miinimumväärtustel põhinevat süsteemi.

80. Tuleb siiski märkida, et nagu ilmneb menetlusosaliste kohtuistungil esitatud seisukohtadest, ei vasta selline lähenemine tolli praktikale. Põhikohtuasjade puhul on vastupidi ilmne, et Kreeka toll ja kaebajad suhtlesid omavahel mitu korda, et teha kindlaks nii kõnesoleva kauba laad kui ka väärtus. Seepärast ei saa väita, et põhikohtuasja kaebajatel ei olnud võimalik esitada tollis toimuvas haldusmenetluses täiendavat teavet. Stsenaarium, mille eest komisjon on hoiatanud, ei ole seega aset leidnud.

81. Pealegi ei jäta mind ükskõikseks Prantsuse valitsuse argument, et „lävendhind“ ei ole seetõttu, et seda ei ole kehtestanud riik, samastatav minimaalsete tolliväärtustega. Nagu eespool märgitud, on kõnesoleva keelu eesmärk takistada riikidel kehtestada ühepoolselt kaubanduspiiranguid miinimumväärtuste vormis. „Miinimumhinnad“ võivad sellist mõju avaldada siiski üksnes väga piiratud juhtudel, mida on käesolevas ettepanekus kirjeldatud, ja seda ainult faktiliselt.

82. Sellest järeldub, et AMTs olevatel keskmistel korrigeeritud hindadel rajanevate „lävendhindade“ kasutamine kujutab endast põhimõtteliselt ühte võimalust määrata imporditud kauba tolliväärtus kindlaks *kooskõlas liidu õiguses sätestatud nõuetega*. Neid „lävendhindu“ võib ühenduse tolliseadustiku artikli 31 lõike 1 ja liidu tolliseadustiku artikli 74 lõike 3 kohaselt pidada „[liidus] kättesaadavateks andmeteks“. „Lävendhindade“ kasutamisega ei rikuta seega minimaalse tolliväärtuse kasutamise keeldu.

83. Sellega on vastatud põhiliselt identsele küsimusele, kas „lävendhindade“ kasutamine kauba tolliväärtuse kindlaks määramisel on kooskõlas 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe VII artikli rakendamise lepinguga, millele on ühenduse tolliseadustiku artikli 31 lõikes 1 ja liidu tolliseadustiku artikli 74 lõike 3 punktis a viidatud, võttes arvesse lähtekohta, et need hinnad on „miinimumhinnad“.

84. Et statistiliste väärtuste kasutamine on mõeldav ainult ühenduse tolliseadustiku artikli 31 lõikes 2 ja liidu tolliseadustiku artikli 74 lõikes 3 ette nähtud varu- (*fall-back*) meetodi kohaselt, kaotab neljas eelotsus küsimus kohtuasjas C-72/24 (Keladis I), mis puudutab minimaalsete väärtuste välistamist ning reservatsiooni üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe VII artikli rakendamise lepingus sisalduvate põhimõtete ja üldsätete kasuks tolliväärtuse kindlaksmääramise *kõikide alternatiivsete meetodite* kohaldamisel, igasuguse asjakohasuse ja sellele ei ole enam tarvis vastata.

2) 2. Keskmiste statistiliste hindade kaudne ja otsene kohaldamine

85. Komisjon on oma seisukohtades esitanud käsitluse, mille kohaselt on AMTs olevate keskmiste statistiliste hindade („õiglane hind“) kasutamine mõeldav ainult *sarnast kaupa puudutavate deklaratsioonide tuvastamise eesmärgil*. Võrdlusaluseks sobivat deklaratsiooni võib hiljem kasutada selleks, et teha kindlaks imporditud kauba tolliväärtus. Nagu selgitab komisjon, *ei kasutataks keskmist statistilist väärtust otseselt väärtusena, mis asendab deklareeritud tolliväärtuse*, vaid üksnes kaudselt, et valida välja deklaratsioon, milles on kajastatud sarnase kauba tehinguväärtus, mida tuleb madalama hinnaga kajastatud kauba tolliväärtuse kindlaks määramisel kasutada. Komisjon leiab, et selline käsitlus on hõlmatud „mõistliku paindlikkusega“, mis on sarnaste toodete tehinguväärtuste meetodi kohaldamisel lubatud.

86. Niisuguse käsitluse eelis seisneb selles, et see peegeldab täpsemini tegelikku väärtust. Pealegi on minu hinnangul see käsitlus kooskõlas põhimõttega, et tolliväärtus, mis määratakse kindlaks ühenduse tolliseadustiku artikli 31 lõike 1 kohaldades, peab nii palju kui võimalik *rajanema varem kindlaks määratud tolliväärtusel*, nagu ilmneb seda õigusnormi puudutava tolliväärtusega seotud tõlgendusmärkuse punktist 1. See põhimõte tuleneb ka liidu tolliseadustiku rakendusmääruse artikli 144 lõikest 1, milles on ette nähtud mõistlik paindlikkus liidu tolliseadustiku artiklis 70 ja artikli 74 lõikes 2 ette nähtud meetodite kohaldamisel.

87. Minu arvates ei vasta võimalus kasutada statistilisi väärtusi kaudselt, et tuvastada sarnase kauba deklaratsioone, siiski täielikult eelotsusetaotluse esitanud kohtu kirjeldatud juhtumile, mil täielikult puuduvad andmed imporditud kauba omaduste kohta, mis võib takistada sarnase kauba impordi tuvastamist. Võimatus määrata tolliväärtus kindlaks liidu tolliseadustiku rakendusmääruse artikli 144 lõike 1 alusel on ette nähtud ka selle artikli lõikes 2, milles on sätestatud võimalus kasutada „muid sobivaid meetodeid“. Ma leian nagu ka Hispaania ja Prantsuse valitsus, et olukorras, kus puuduvad mis tahes asjakohaseid andmeid eelkõige seetõttu, et valet või puudulikku teavet sisaldava tollideklaratsiooni esitanud ettevõtja ei tee koostööd ja kaupa ei ole võimalik füüsiliselt kontrollida, on liidu tasandil kogutud statistiliste koondandmete kasutamine „mõistlik“ vahend tolliväärtuse kindlaks määramiseks ühenduse tolliseadustiku artikli 31 lõike 1 ja liidu tolliseadustiku artikli 74 lõike 3 tähenduses siis, kui alternatiivset meetodit ei ole, ning on seega „muu sobiv meetod“ liidu tolliseadustiku rakendusmääruse artikli 144 lõike 2 tähenduses.[54]

88. On vaja veel teha kindlaks, kas ühenduse tolliseadustiku artikli 6 lõikes 3 ja liidu tolliseadustiku artikli 22 lõikes 2, tõlgendatuna koostoimes käesoleva ettepaneku punktis 45 käsitletud kohtupraktikaga, ette nähtud tolli otsuste põhjendamise nõue võib takistada kasutada tolliväärtuse kindlaksmääramisel statistilisi andmeid. Prantsuse valitsus väidab, et statistilistel koondandmetel põhinevaid andmeid saab toll kauba tolliväärtuse kindlaks määramisel kasutada ainult tingimusel, et need saab teha teatavaks asjaomasele ettevõtjale ja need võivad seega olla osa ühenduse tolliseadustiku artikli 6 lõike 3 kohaselt nõutavast põhistusest. Euroopa Kohus on ühenduse tolliseadustiku artikli 6 lõikes 3 nõutavast põhistusest nimelt sõnaselgelt välja jätnud „[konfidentsiaalsed andmed, mis on saadud] sellisest andmebaasist, mille eesmärk on statistiliste uurimismeetodite abil avastada kaubandusmudeleid, mis võivad kujutada endast pettust, saadud konfidentsiaalsed andmed“.[55]

89. *Põhjendamisnõue peab* siiski *olema kohandatud iga tolliotsuse laadile*,[56] mis peaks konkreetsel juhtumil peegeldama varu- (*fall-back*) meetodi kasutamist tolliväärtuse kindlaks määramiseks. Nagu on selgitanud komisjon, võib AMTs olevad statistiliselt arvutatud hinnad edastada ettevõtjatele.[57] Lisaks ei ole välistatud, et põhjendamisnõue võib olla täidetud, kui konfidentsiaalsetest andmebaasidest pärit koondandmeid kasutatakse koos muude andmetega, näiteks riiklikest andmebaasidest pärit andmed, mille võib ettevõtjale teatavaks teha. Arvesse tuleb võtta ka igale ettevõtjale antud võimalust põhjendada teistsugust tolliväärtust kui see, mis tuleneb statistilistest väärtustest. Kui toll ettevõtja esitatud andmed tagasi lükkab, peab ta seda

[54] Vt käesoleva ettepaneku punkt 75.

[55] Vt 9. juuni 2022. aasta kohtuotsus FAWKES (C-187/21, EU:C:2022:458, punkt 55).

[56] Vt sellega seoses ELTL artiklit 296 käsitlev kohtupraktika, mille kohaselt peavad selles õigusnormi kohaselt nõutavad põhjendused vastama asjassepuutuva akti laadile. Põhjendamisnõude täitmist hinnates tuleb arvesse võtta *juhtumi asjaolusid*, eelkõige akti sisu, põhjenduste olemust ning huvi, mis akti adressaatidel või teistel isikutel, keda akt otseselt ja isiklikult puudutab, võib selgituste saamiseks olla. Ei ole nõutav, et põhjenduses oleks täpsustatud kõik asjakohased *faktilised* ja õiguslikud *asjaolud*, kuna akti põhjenduse vastavust nõuetele ei tule hinnata mitte ainult akti sõnastust, vaid ka konteksti ja *asjaomase valdkonna õiguslikku regulatsiooni silmas pidades* (vt 30. aprilli 2009. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Itaalia ja Wam, C-494/06 P, EU:C:2009:272, punkt 48). Sellest vaatevinklist leian, et varu- (*fall-back*) meetod on piisavalt paindlik, et saab lubada tolli otsuse põhjendamist statistikaga.

[57] Vt käesoleva ettepaneku punkt 56.

tagasilükkamist põhjendama. Siiski ei või ettevõtja koostöö tegemisest keeldumise tagajärg olla see, et tollil ei ole võimalik täita oma kohustusi, mis on talle liidu õigusega kehtestatud. Seepärast on minu hinnangul põhjendatud lubada tollil oma otsuseid põhjendada tema käsutuses olevate statistiliste andmetega sellisel juhul, kui koostööd ei tehta.[58]

D. Maksimaalne lubatav ajavahemik statistilise tulemuse saamiseks kasutatud impordi ja selle impordi vahel, mille puhul väärtust määratakse

90. Veel üks teema, mida tuleb käesolevas ettepanekus nüüd analüüsida ja mis puudutab konkreetselt neljandat eelotsuse küsimust kohtuasjas C-73/24 (Keladis II), on maksimaalne lubatav ajavahemik statistilise tulemuse saamiseks kasutatud impordi ja kontrollitava impordi vahel, nimelt konkreetsemalt küsimust, kas ühenduse tolliseadustiku rakendusmääruse artikli 152 lõike 1 punktis b ja liidu tolliseadustiku rakendusmääruse artikli 142 lõikes 2 ette nähtud 90-päevane ajavahemik on sel eesmärgil analoogia alusel kohaldatav. Nende küsimuste analüüsi loogiline eeldus on, et imporditud kauba tolliväärtuse kindlaks määramisel on võimalik kasutada statistilisi väärtusi, nagu on kinnitatud eelmistes punktides.

91. Sellega seoses tuleb esmalt märkida, et *kõigi alternatiivse meetodite puhul on arvesse võetud ajalist elementi*, sest märkimisväärne ajaline lahknevus võib kauba väärtust mõjutada ja tingida niisuguse väärtuse kasutamise, mis ei vasta hinnatava tehingu tegelikkusele. Seega on ühenduse tolliseadustiku artiklis 31 ja liidu tolliseadustiku artikli 74 lõikes 3 silmas peetud varu- (*fall-back*) meetodi kohaldamisel vaja seda elementi arvesse võtta, sest kõnealuse meetodi suhtes kehtivad samad põhjused kui teiste meetodite raames tehingule ajaliselt lähedase võrdlushetke kindlaksmääramise puhul. Seda tuleb mõista nii, et „mõistliku paindlikkuse“ kriteeriumi kohaldamise võimalust ei ole piiratud, mida ma käesoleva ettepaneku järgmistes punktides käsitlen.

92. Minu hinnangul saab kohtupraktika analüüsi põhjal kinnitada, et ajafaktor on asjakohane. Kohtuasjas FAWKES (C-187/21) tehtud kohtuotsuses leidis Euroopa Kohus, et 90-päevane ajavahemik, millest 45 päeva jääb kauba, mille väärtust määratakse, tollivormistuse eelsesse ja 45 päeva selle järgsesse aega, on tema hinnangul ekspordikuupäevale piisavalt lähedane selleks, et vältida nende kaupade hinda, mille väärtust määratakse, mõjutavate kaubandustavade ja turutingimuste olulise muutuse ohtu.[59] Tekib siiski küsimus, kas niisuguse tähtaja kohaldamine käsitletava juhtumi puhul võib olla õiguslikult põhjendatud.

93. Minu arvates tuleb sellele küsimusele vastata jaatavalt, eelkõige kui asuda seisukohale, et selle tähtaja kohaldamine vastab „mõistlikule paindlikkusele“. Seejuures tuleb meenutada, et kohtuasjas Oribalt Rīga (C-1/18) tehtud kohtuotsuses leidis Euroopa Kohus, et ühenduse tolliseadustiku rakendusmääruse artikli 152 lõike 1 punktis b ette nähtud 90-päevane tähtaeg on seega erand määruse artikli 152 lõike 1 punktis a sätestatud põhimõttest ja seetõttu tuleb seda tõlgendada kitsalt.[60]

[58] Ettevõtja, kes keeldub tegemast tolliga koostööd, esitades deklareeritud kauba kohta puuduliku teabe, ei saa tolli otsuse õigusvastasusele tugineda ainuüksi sel põhjusel, et puuduliku teabe tõttu on toll pidanud aluseks võtma statistika. Niisugune käitumine tuleks kvalifitseerida käitumiseks *venire contra factum proprium*.

[59] Vt 9. juuni 2022. aasta kohtuotsus FAWKES (C-187/21, EU:C:2022:458, punkt 71).

[60] 20. juuni 2019. aasta kohtuotsus Oribalt Rīga (C-1/18, EU:C:2019:519, punkt 33). Kohtujuristi kursiiv.

94. Ühenduse tolliseadustiku rakendusmääruse lisas 23 olevates „Tolliväärtusega seotud tõlgendusmärkustes“ on ühenduse tolliseadustiku artikli 31 lõike 1 tõlgendamise kohta täpsustatud, et nimetatud sätte alusel kasutatavad tolliväärtuse määramise meetodid peaksid olema need, mis on sätestatud selle artiklis 29 ja artikli 30 lõigetes 1 ja 2, kuid põhjendatud paindlikkus kõnealuste meetodite rakendamisel vastab selle artikli 31 eesmärkidele ja sätetele.[61] Selles lisas on toodud mõned „mõistliku paindlikkuse“ näited. Ühenduse tolliseadustiku artikli 30 lõike 2 punktis c ette nähtud tuletatud väärtuse meetodi kohta on märgitud, et *90 päeva nõuet võib kohaldada paindlikult*. Sama kehtib liidu tolliseadustiku sätete puhul.

95. Seega on *90-päevane tähtaeg minu hinnangul sobiv, arvestades rahvusvahelise kaubanduse nõudeid* niisugusena, nagu need tulenevad nii rahvusvahelist kaubandust käsitlevatest õigusaktidest kui ka eespool viidatud kohtupraktikast. Nagu komisjon kohtuistungil märkis, on niisugune tähtaeg sobiv ka liidu tolliseadustiku rakendusmääruse artikli 144 lõikes 2 silmas peetud varu- (*fall-back*) meetodi teise kohaldamisviisi puhul. Küll aga märgin, et mitu menetlusosalist avaldasid oma seisukohtades arvamust, et nelja-aastane tähtaeg ei ole kohaldatav, sest on liiga pikk.[62] Mina nõustun samuti selle seisukohaga, sest nii pikk tähtaeg võib kahjustada eesmärki võimaldada tollivääratus kindlaks määrata võimalikult täpselt ja tegelikkusele vastavalt.

96. Et toll on kohustatud liidu õiguse kohaldamisel järgima proportsionaalsuse nõudeid, oleks pikema tähtaja kehtestamine minu meelest põhjendatud ainult erandjuhul ja viimase abinõuna, eelkõige siis, kui ei ole usaldusväärset teavet ja ELTL artiklis 325 sätestatud liidu finantshuvide kaitse üldeesmärki ei saa saavutada teisiti, eelkõige juhul, kui on vaja tagada traditsiooniliste omavahendite nagu tollimaksud tegelik ja täielik sissenõudmine.[63]

97. Eelneva põhjal leian, et ühenduse tolliseadustiku artikli 31 lõiget 1 ja liidu tolliseadustiku artikli 74 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et nendega *ei ole vastuolus*, kui ühenduse tolliseadustiku rakendusmääruse artikli 152 lõike 1 punktis b ja liidu tolliseadustiku rakendusmääruse artikli 142 lõikes 2 ette nähtud *90-päevast tähtaega kohaldada analoogia alusel*, et määrata kindlaks maksimaalne lubatav ajavahemik statistilise tulemuse saamiseks kasutatud impordi ja kontrollitava impordi vahel, kusjuures seda tähtaega võib kohandada, kuid mitte üleliia, mis kahjustaks selle ajalise piirangu eesmärki.

E. Vahejäreldused

98. Eespool esitatud analüüsi põhjal kujutab statistiliste väärtuste kasutamine endast põhimõtteliselt *liidu finantshuvide kaitsmiseks sobivat meedet*, sest võimaldab haldusasutusel kindlaks teha tollivõla ja ennetada pettust, mis kahjustab tema finantshuve.

99. Statistiliste väärtuste kasutamine tolliväärtuse kindlaks määramiseks on mõeldav *viimase* abinõuna, kui muud meetoditega ei ole võimalik seda eesmärki saavutada. Niisugune lähenemine on eriti asjakohane olukorras, kus valet või puudulikku teavet sisaldava tollideklaratsiooni esitanud *ettevõtja ei tee koostööd*, samuti siis, kui *tollil ei ole võimalik kaupa füüsiliselt kontrollida*. Mainitud väärtuste kohaldamise suhtes kehtivad siiski mõned liidu õigusest tulenevad nõuded.

[61] Vt 9. juuni 2022. aasta kohtuotsus Baltic Master (C-599/20, EU:C:2022:457, punkt 48).

[62] Komisjon täpsustas kohtuistungil, et AMTs olevad statistilised andmed puudutavad nüüd ühe kuu pikkust perioodi 48 kuu asemel. Komisjon väitis ka, et seega on võimalik arvesse võtta ajaliselt täpsemaid andmeid. Arvan siiski, et Euroopa Kohtul ei ole täpset teavet selle uurimisviisi kohta, mis pealegi ei ole põhikohtuasjas kohaldatav.

[63] Vt käesoleva ettepaneku punktid 59 ja 60.

100. „Lävendhindu“, mis põhinevad AMTs olevatel statistiliselt arvutatud väärtustel, *ei või nende laadi tõttu kasutada* imporditud kauba *tolliväärtuse kindlaks määramiseks* mõne ühenduse tolliseadustiku artikli 30 lõikes 2 ja liidu tolliseadustiku artikli 74 lõikes 2 silmas peetud teisese meetodi abil.

101. Liidu tasandil kogutud statistilisi koondandmeid võib ühenduse tolliseadustiku artiklis 31 ja liidu tolliseadustiku artikli 74 lõikes 3 ette nähtud viimase abinõuna kasutatava meetodina tolliväärtuse kindlaks määramiseks siiski kasutada, kui puuduvad mis tahes konkreetsemad andmed, tingimusel et tolli otsus on kooskõlas ühenduse tolliseadustiku artikli 6 lõikes 3 ja liidu tolliseadustiku artikli 22 lõikes 6 ette nähtud põhjendamisnõuetega.

102. Lisaks nähtub minu analüüsist, et „lävendhindade“ kasutamisega ei rikuta keeldu määrata tolliväärtus kindlaks miinimumväärtuste põhjal, kui ettevõtjal on võimalik deklaratsioonis märgitud hindu põhjendada.

103. Lõpuks on tõendatud, et ühenduse tolliseadustiku rakendusmääruse artikli 152 lõike 1 punktis b ja liidu tolliseadustiku rakendusmääruse artikli 142 lõikes 2 ette nähtud *90-päevast tähtaega võib kohaldada analoogia alusel*, et määrata kindlaks maksimaalne lubatav ajavahemik statistilise tulemuse saamiseks kasutatud impordi ja kontrollitava impordi vahel, kusjuures seda tähtaega võib kohandada, kuid mitte ülemäära, mis kahjustaks selle ajalise piirangu eesmärki.

VI. Ettepanek

104. Eelnevate kaalutluste põhjal teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata Dioikitiko Protodikeio Thessalonikise (Thessaloníki esimese astme halduskohus, Kreeka) eelotsuse küsimustele järgmiselt:

1. Nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik, artiklit 30 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määruse (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik, artikli 74 lõiget 2

   tuleb tõlgendada nii, et

   nendega on vastuolus see, kui toll kasutab liidu tasandil kogutud statistilisi koondandmeid kauba tolliväärtuse kindlaks määramiseks, kohaldades nendes artiklites ette nähtud alternatiivsete meetodeid.

2. Määruse nr 2913/92 artiklit 31 ja määruse nr 952/2013 artikli 74 lõiget 3

   tuleb tõlgendada nii, et

   nendega ei ole vastuolus see, kui toll kasutab nendes artiklites ette nähtud varu- (*fall-back*) meetodit kohaldades kauba tolliväärtuse kindlaks määramiseks liidu tasandil kogutud statistilisi koondandmeid ja annab need ettevõtjale, et tagada viimase õigus olla ära kuulatud, tingimusel et niisuguste andmete kasutamine erandlik ja see võimalik ainult juhul, mil tollil ei ole pärast kõigi õigusaktides ette nähtud menetluste ammendamist võimalik tolliväärtust kindlaks määrata ühegi muu ettenähtud meetodi abil.

3. Liidu tasandil kogutud statistiliste koondandmete kasutamist määruse nr 2913/92 artiklis 31 ja määruse nr 952/2013 artikli 74 lõikes 3 silmas peetud varu- (*fall-back*) meetodi raames ei saa kvalifitseerida miinimumhindade süsteemi kohaldamiseks, tingimusel et ettevõtjal on võimalus deklaratsioonis näidatud madalamaid hindu põhjendada.

4. Komisjoni 2. juuli 1993. aasta määruse (EMÜ) nr 2454/93, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EMÜ) nr 2913/92 rakendussätted, (muudetud komisjoni 8. jaanuari 1999. aasta määrusega (EÜ) nr 46/1999), artikli 152 lõike 1 punktis b ja komisjoni 24. novembri 2015. aasta rakendusmääruse (EL) 2015/2447, millega nähakse ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013 (millega kehtestatakse liidu tolliseadustik) teatavate sätete üksikasjalikud rakenduseeskirjad, artikli 142 lõikes 2 ette nähtud 90-päevast tähtaega võib kohaldada analoogia alusel, et määrata kindlaks maksimaalne lubatav ajavahemik statistilise tulemuse saamiseks kasutatud impordi ja kontrollitava impordi vahel, kusjuures seda tähtaega võib kohandada, kuid mitte ülemäära, mis kahjustaks selle ajalise piirangu eesmärki.